

גופי נושא את הריח שלך

מיידיש: רחל שליטא*

רחל קורן (1898-1982) נולדה באחווה חקלאית במזרח גליציה לשני הורים איכרים. היא החלה לכתוב שירים בגיל צעיר בשפה הפולנית, שהייתה שפת אמה. לאחר נישואיה בשנת 1920 להירש קורן החלה בעידודו ללמוד ואף לכתוב ביידיש. במלחמת העולם השנייה הצליחה לברוח עם בתה לטשקנט ואחר כך הגיעה למוסקבה, שם פגשה את הקבוצה הבולטת של אנשי התרבות היהודית – השחקן ואיש התיאטרון שלמה מיכאלס, והמשוררים פרץ מרקיש ודוד ברגלסון. קורן חזרה לפולין וניהלה את אגודת הסופרים ביידיש בלודז'. בשנת 1948 היגרה למונטריאול שבקנדה, ושם חייתה וכתבה עד מותה. רבים משיריה מתאפיינים בתמונות טבע, והם שירים ליריים העוסקים בתלישות מהבית ומהאדמה, הכתובים בלשון פשוטה וצוירית. אני מודה לאסתר רוז'נסקי שסייעה לי רבות בתרגום.

ר"ש

הייתי רוצה לפגוש את אמך

הייתי רוצה פעם לפגוש את אמך
ולנשק את ידיה.
היא ודאי תבקש למצא בעיני אותך
ואת מלותיך שהחבאתי במבטי.

ואולי תבוא לקראתי
בחיוך שקט, חכם
הפורח תמיד על שפתי אמהות
כשנשים אחרות מדהדות
את אהבתן לבנן.

* פרט לשיר "כמיהה" שתרגם עמוס נוי.

ואולי בכלל –
אולי מבטטה יזהיר אותי
(אמהות מיטיבות לדעת מנשים אחרות)
מן הכאב הפראי
והאשר המר
לאהב את בנה.
הייתי רוצה פעם לפגוש את אמן
ולנשק את ידיה.

אומרים...

אומרים שהחיים תלויים על חוט השערה –
יתכן שאין זאת סתם אמירה,
אולי כך הוא הדבר.
אני יודעת רק זאת –
על שערת השיבה הראשונה בחיי
התעכב מבטך
רגע אחד ארך מדי,
רגע אחד ארך מדי.
כך הפכה שערתי האפרה לחוט
שעליו תלוי חנוק
הכל,
כל מה שפעם נחשב לאשר.

שמלה חדשה

היום לבשתי
בפעם הראשונה
אחרי שבע שנים ארכות
שמלה חדשה.

אלא שהיא קצרה מדי ליגוני
וצרה מדי לצערי
וכל כפתור זכוכית לבן,
כמו דמעה
זולגת מטה בין הקפלים
כבדה כאבן.

מפגש

לשלום קאמפן

ראשך הכסיף
כאלו קפאה נשימתי
על שעריך,
באותה המלה, האחת,
שאמרתי
לפני שנים רבות כל כך.

עיניך קוראות את שפתי,
פורחת מלה, מלה אביבית,
וממסה את הכפור של שנות שתיקה כה רבות.
הלב קוצף ומשתולל כמו נהר שהפשיר –
האוויר רויי ניחות לילה לבן, וסוד כמיהה ראשונה,
כל דרך היא שוב ידיד, כל עץ – אלהים,
וכל מלה היא
– אתה.

היום אני שוב בת שש־עשרה, לא יותר,
וְכָל כּוֹכֵב גָּדוֹל וּמִתְרוֹנֵן, כְּמוֹ פֶּעַם,
אֲבָל לֹא יִשְׁחִיר מִחֲדָשׁ
שְׁעָרֶךָ הָאֶפֶר,
שׁוֹשִׁימֵתִי הַקְּפִיאָה
בְּמִלָּה אַחַת, קָרָה כְּכּוֹפֵר
לְפָנַי שָׁנִים רַבּוֹת כָּל כֶּן.

כמיהה*

חלומותי כה מלאים בכמיהה
עד שמדי בקר
גופי נושא את הריח שלך –
ועל שפתי הנשוכה מתיבשת לאטה
העדות היחידה לכאב חנוק,
טפה של דם.

וכמו יין יקר־ערך
מגביע אחד למשנהו
השעות מוסכות את התקנה –

שאינה רחוקה,
שעכשו, ממש בכל רגע,
אתה עומד לבוא, לבוא, לבוא.

* מיידיש: עמוס נוי.